

STPŽP V+VIH+RJP

Posamezna številka
1 D i n

List izhaja vsakega 1., 10. in 20. v mesecu

Naročnina do konca junija 1935 Din 24

Štev. 2.

Ljubljana, 10. novembra 1934

Leto I

Katoliška mladina v Španiji **(Gil Roblés)**

V krvavem viharju, ki v vedno ponavljajočih se sunkih pretresa staro Španijo, to ponosno deželo stare aristokracije in vročega južnega solnca, vstaja na plan katoliška mladina, ki je dala iz svojih vrst moža, ki ima v svojih rokah usodo španskega naroda in njegove države. Kar naenkrat se je pojavilo v svetovnem tisku novo ime, ki je ob proglasitvi Španije za republiko poleg mnogih drugih zaslovelo širom sveta.

José Maria Gil Roblés

je to ime, ob katerem od veselja vzdrhti srce vsakega španskega katoličana, ob katerem se zbirajo že stotisočere množice španskega ljudstva, da si v borbi s krvavim socialistično-komunističnim terorjem zajamčijo mir in svobodno življenje v urejeni državi.

Kdo je torej ta pravljilni junak in najvišji vodja težko preizkušenih španskih katoličanov?

Približno pred sedmimi leti sta prišla v Belgijo dva španska študenta-akademika. Udeležila sta se kongresa belgijske katoliške mladine in stopila v stik s tamošnjimi voditelji Katoliške akcije. Prišla sta, da bi ob izbornem organiziranem belgijskem katolicizmu proučila način in sredstva, da bi doma začela nov, globok katoliški pokret. Med belgijsko mladino sta se nasrkala onega neizčrpnega optimizma in navdušenja, s katerim se ona bori za uresničenje visokih krščanskih idealov. Oba sta bila globoko verna in združena v pristrnem prijateljstvu.

Ta dva mlada Španca sta bila Herrera in Gil Roblés. Že tedaj sta čutila, da se zbirajo težki oblaki nad njuno ljubljeno domovino. Doma sta ustanovila številne krožke katoliške akcije, ki so imeli za nalogo, da s proučevanjem verskih vprašanj, katoliškega nauka in z molitvijo, izvedejo versko obnovo španske mladine. Voditelji teh krožkov so se vsako leto zbrali k celomesečnim duhovnim vajam — po vzoru sv. Ignacija — in tako so rastle vitezi in se pripravljali, da stopijo na plan, ko jih bo poklicala Previdnost.

Herrera in Gil Roblés sta ustanovila časopis »El Debate«. Ta dnevnik je kmalu zanesel po vsej Španiji mladostno razpoloženje, očiščeno ob vrelih milosti. Vodilo ga je pristno religiozno navdušenje, čisto in goreče domoljubje in nezlomljiva energija mladine. Tako je postal »El Debate« kmalu najvažnejši časopis vsega ibernskega polotoka.

V krvi revolucije.

Tedaj je izbruhnil orkan, revolucija je zdvijala po državi ter rušila in uničevala. Ta vihar je presenetil španske katoličane, ki jih je uspavalo preveliko zaupanje vase, vrgel je iz brezbriznosti in rezerviranosti vse one, ki niso hoteli slišati »pretiranih« svarilnih klicev mladine. Ni pa presenetila krvava nevihta Herrera in Gil Roblésa, ki sta stala v divjem vrtincu kot zmagoslavna zastava, h kateri so se zgrinjali od vseh strani bojovníki z orožjem. Glavna opora jim je bil list, ki je z neizprosno doslednostjo bičal razmere, razkrinkaval peklenske nakane komunistične internacionale in utiral pot resnici. List je bil zabranjen, toda kmalu je zopet redno izhajal.

Gil Roblés, goreči apostol eksercij sv. Ignacija, ugledni profesor vseučilišča, predsednik Katoliške mladine, se je spustil drzno v boj. Uvidel je, da je nastopila edinstvena prilika, da ohrani svojemu narodu naslov: krščanski, viteški narod.

Iz tega spoznanja je vzrasla tudi nova katoliška ljudska stranka. Njen program je moderen, izrazito demokratičen in odgovarjajoč nujnim zahtevam modernega družabnega življenja. Zato združuje tudi vedno večje množice španskega ljudstva pod svojim okriljem.

Današnja Španija ne more več mimo tega imena, v katerem je posebljena volja stotisočev španskega ljudstva, ki si želi le eno: javni red, socialno urejenost in pravično ureditev nerešenih ekonomsko-socialnih problemov v državi.

Država — organizem

Sv. Tomaž Akvinski in vsa sholastična filozofija je poznala organično pojmovanje države. Organično telo, n. pr. človeško, ne sestoji neposredno iz stanic, marveč iz organov, ki ima vsak svojo posebno obliko in svoj poseben smoter. Tudi človeška družba ne sestoji iz enakih individuov, marveč iz raznih večjih in manjših občestev, ki jih tvorijo ljudje različnih sposobnosti, talentov, nagnjenj in poklicev. Država je organizem višje vrste, ki organično spaja manjša občestva, v katerih sodelujejo ljudje različnih kakovosti in sposobnosti in razni poklici najprej in neposredno za smoter svojega ožjega občestva, s tem pa hkrati za skupni najvišji smoter države, za občo blaginjo. Države torej ne sestavljajo neposredno posamezniki, marveč večja in manjša občestva. Država vzrašča organično iz družine in občine itd. in se gradi organično, ne mehanično; zato ohranijo družine, občine in druga naravna občestva svoje naravne pravice. Seveda je tudi država nosilec na-

ravnih pravic, ki jih zahteva njen smoter, a tako, da naravnih pravic svojih udov (posameznikov, družin, občin itd.) ne absorbira, marveč ohranja in zasigura.

Država torej ne sestoji neposredno iz poedincev, marveč iz večjih ali manjših občestev, v katerih se poedinec predvsem neposredno udeležuje. To spoznanje vodi do zahteve po samoupravi nižjih občestev, kakor to zahteva papeževa okrožnica »Quadragesimo anno«.

Pravice nižjih občestev.

Država naj predvsem družini vrne njene naravne pravice. Po družini se poedinec uvrsti v višja občestva: od družine vodi pot k narodu in njegovi kulturi. Družina je dalje teritorialna edinica: od nje gre pot k soseskinemu občestvu, krajevni občini, zvezi občin, okrajem, pokrajinam. Družina je končno gospodarska edinica: od nje pelje pot k občestvu poklicnega udeleževanja, k poklicnim stanovom. Zlasti se mora družini vrniti vpliv na šolo. — Občinam naj država pušča njih avtonomijo v najširšem obsegu ter njih samoupravno udeleževanje vneto podpira. — Vso širokogrudnost pa naj pokaže napram poklicnim stanovom, ki jih je individualistična država razbila. Okrožnica »Quadragesimo anno« označuje poklicno-stanovsko ureditev družbe naravnost kot družbeno-političen cilj. Moderna družba je zaradi svoje raztrganosti v razrede, ki si sovražno stojijo nasproti, nesposobna vršiti najvažnejše življenjske naloge. Krščansko pojmovanje pa postavlja nasproti egoizmu razredno-bojne usmerjenosti — občo blaginjo, nasproti sovražnosti in borbam med razredi — sodelovanje stanov. Na poklicne stanovne naj država prenese večji del svoje gospodarske in socialne politike ter jim da čim širšo avtonomijo.

O tisku

Pomen tiska je na vsem svetu tako velik, da ga je težko popolnoma na splošno oceniti. Do te višine je tisku pomagala predvsem visoko razvita tehnika, ki mu omogoča v primerno kratkem času zbrati vse vesti in poročila in jih nato v čim bolj prikupni obliki podati v poštev prihajajočemu krogu čitateljev. Tudi listi, ki izhajajo v daljših presledkih, so več ali manj navezani na uporabo istih sredstev kot dnevni tisk, če hočejo biti sodobni. Mnogo manj kot posamezni listi se more seveda posamezni človek sam poučiti o položaju. Poedinec je zato tako odvisen od časopisja, da sprejme polagoma celo mnenje in smer lista, ki ga stalno čita, za svoje. Toda prav pri tem je treba opozarjati na veliko nevarnost, da človek ne zaide tako daleč, da prične celo odobravati tako pisanje, ki je njemu samemu, oziroma skupini (narodu, veri, stanu itd.), kateri pripada, v kvar. Mnogo listov se danes celo ustanavlja s tem namenom, da bi škodovali določeni skupnosti in jo razbili.

Popolne objektivnosti pri tisku nikdar ni mogoče doseči, ker ostane pri vsakem dogodku cela vrsta podrobnosti skrita in nevidna. Tudi je najvišja spretnost časnikarja ta, da zna svojemu poročilu dati videz objektivnosti. Glavna nevarnost pa obstoji v tem, da tisk mnogokrat zavestno in namenoma skuša zavajati svoje čitatelje v zmoto in neresnico.

Naloga katoliškega tiska.

Pri takem položaju ima gotovo katoliški tisk po vsem svetu silno važno nalogo. Ta tisk je zgrajen na nauku, ki vsebuje vso resnico. Zato mora katoliški tisk povsod zagovarjati resnico ter ji na vse mogoče načine pomagati do izraza in splošne zmage. Tak tisk mora pokazati v pravi luči vsa vprašanja, ki zanimajo svet, zaradi svoje svobodne vezanosti na krščanska etična načela. Zato je neumestno in znak nezavednosti, če katoličani preveč željno stikamo po takozvanem nevtralnem ali celo nasprotnem časopisju. Izgraditev in izpopolnitev katoliškega tiska je zato dolžnost vseh katoličanov, ne manj važna, kot katerokoli udeleževanje. Cerkev je to jasno spoznala. Sedanjí papež je dejal, da je prazno zidati cerkve in postavljati šole, če se pri tem ne brigamo za katoliški tisk. Ta skrb mora biti v bodočnosti prva naloga katoličanov po vsem svetu.

Zastrupljanje naše narodne kulture

Nekdaj so bili na vasi izvirkí, iz katerih je teklo ljudsko zdravje v narodno kulturo. Kulturo je vsaj posredno oblikovala vas s svojim neokuženim zdravjem, ki se je opiralo na neizkvarjeno krščansko нравno in miselno osnovo. Vas je te temelje radi neposrednega stika z božjo naravo ohranila, a rušiti so jih pričela naraščajoča mesta, ki so bila brez duhovne enotnosti in нравnih temeljev. Žazeval je prepad med tkzv. »ljudsko napredno kulturo« in vasjo, ki bi morala biti glavni vir svežilnega obnavljanja ljudske kulture. Vas ni več oblikovala in svežila; doletela jo je usoda zgolj mestne »okolice«.

To je tragika naših dni, ki jo doživljajo predvsem tkzv. »industrijske« in »mestne« države. Toda tudi že pri nas, kjer dežela stvarno prevladuje, občutimo močan prelom med mestom in njeno »okolico«. Kulturno snovanje se že v veliki meri oblikuje megalomansko v razkrojenem mišljenju kavarniških omizij in iz »popotnih vtisov« »umetnikov«, vračajočih se z nekaj mesečnih potovanj po Franciji, Italiji, ev. po Afriki itd. ter iz fantazije »kulturno boljševiskih« narodnih odpadnikov, ki vrtajo po tujih materialističnih zablodah, v popolni odtujenosti od resničnega ljudskega življenja in duhovnih osnov naše kulture.

Naša povojna književnost.

Velik del povojne književnosti in množice novonastalih revij pri nas je povsem v službi razkroja in zastrupljanja zdravih osnov slovenskega kulturnega življenja. Namesto resnično zdravih slovenskih del smo dobili množico prevodne literature židovskega — meščanskega in marksističnega — izvora, ki zastruplja zdravo mišljenje slovenske mladine še preden ta povsem zraste z narodovo dušo. Židovsko-materialističen strup nasilno trga z narodnega drevesa mlade poganjke. Vse laži in strupe sveta spozna velik del slovenske mladine, preden se razvije do kritičnega mišljenja in preden spozna duhovne temelje svojega naroda. V zadnjem času pa si nekateri silno prizadevajo, da bi poleg navidez prikritega materialističnega strupa posredovali »reakcionarnim« Slovincem tudi odkrito »progressivno«, »napredno« »znanstveno socialno književnost«. Tako n. pr. se je osnovala založba »Nova knjiga« (»ENKA«), ki pod firmo znanstvenosti izdaja nad 70 let stara komunosocialistična dela. Pri tem se sklicujejo na svobodo, čeprav dobro vedo, da se v Rusiji ne sme natisniti niti ene besede, ki ni v interesu rdeče tiranije in v skladu s historičnim materializmom.

Ali naj utone naša zdrava domača kultura v močvirju židovskega materialističnega, komunističnega čtiva?

Nazaj k osnovam naše narodne kulture! Ne dopustimo, da bi imperialistični židovski duh, ki mu je pohlep po svetovnem gospodstvu religija, s svojo najnovejšo obliko — s kulturnim boljševismom — še dalje zastrupljal osnove naše narodne kulture!

Okrog vstopa Rusije v Zvezo narodov

Prah, ki ga je dvignil vstop sovjetov v dvorane Zveze narodov v Ženevi, se še vedno ni polegel. Nič čudnega, saj je bilo pred tem dogodkom toliko razbijanja in razgrajanja, da se je zdelo, da bo vse drobno. Danes v mirnejši atmosferi pa že lahko boljše presodimo pomen dogodka.

Čisto politično vzeto pomenja ta vstop brez dvoma zmago francoske diplomacije nad nemško, zmago, za katero se je trudila Francija neumorno vsa leta po rapalski pogodbi med Nemčijo in Rusijo. Za vsako ceno je hotela streti zanj silno nevarno fronto, ki je vsak hip strašila delovno francosko ljudstvo. Za boljševiski državni sistem in njegove diplomatske predstavnike je vstop v tako »buržujsko« ustanovo kot je ZN vprašanje okusa. Očividno se »proletarska gospoda tudi po buržujskih dvoranah in banketih dobro počuti in nastopa skora tako uglašeno, kakor da bi že

od doma dobro poznala vse tovrstne institucije. V sporu med Rusijo in Japonsko bo ZN prvi toliko pomagala, v kolikor ji bodo posamezne njene članice proti zanesljivemu plačilu prodajale orožje (seveda obenem tudi Japonski, in ker bo boljše plačala, bo dobila boljše blago). Da o kakem odločnejšem nastopu Rusije proti japonskemu pritisku v Aziji ne more biti govora, kaže že pogodba, ki so jo sklenili po tem vstopu z Japonci zaradi odkupa vzhodnosibirske železnice. To bi Rusi od srca radi prodali, tudi globoko »pod ceno«, ker bi jo morali sicer prepustiti popolnoma zastoj. Zato so svojo prvo ponudbo 600 milj. jenov znižali v pogodbi na 170 milj. (ca 2 milijardi Din), čeprav je že ta številka »pet krav za en groš« pri železnici, ki je daljša kot proga od Ljubljane do Soluna. Toda Japonci tudi tega ne mislijo plačati, ampak hočejo odpraviti Ruse z nekaj kilogrami japonskega blaga. Rusi pa se bodo že zaradi notranjega položaja v svoji državi prej umaknili do samih moskovskih vrat, preden se bodo spustili v odprt konflikt z Japonsko.

Čeprav je bil vstop sovjetov v ZN izveden predvsem iz političnih ozirov, so njegovi zagovorniki po vsem svetu povdarjali njegov gospodarski pomen in ga prikazovali kot edino sredstvo, ki more rešiti težko gospodarsko krizo našega časa. Pa vsi ti in taki dolgovozni argumenti niso samo neprebavljivi, ampak tudi netočni in neresnični. Ne vemo namreč, kakšne gospodarske koristi naj prinese gospodarsko »sodelovanje« z državo, ki ne more ničesar kupiti, ker ne plača in ki hoče le za svoje blago doseči največje ugodnosti, čeprav je pridobljeno z brezplačnim delom sužnjev v sovjetski delavski državi. Posledica takega sodelovanja more biti le ta, da še domače delavstvo zaradi take nemoralne konkurence sovjetske trgovine izgubi zaslužek ter pade samo v revščino, v kakršni že sedaj žive vsi narodi sovjetske unije. Če je to pot k ozdravitvi gospodarske krize, o tem morejo govoriti samo brezvestni špekulanti, ki se igrajo z eksistenco milijonskih armad delavstva in njihovih družin. Vsi pošteni elementi v vseh državah pa marajo nastopati z vso odločnostjo proti takemu gospodarskemu »sodelovanju« zlasti pa delavstvo, ki bo to sodelovanje najtežje občutilo na lastni koži v obliki redukcij in zniževanja plač.

Udor azijskega barbarizma.

Toda mimo enega momenta je šla molče vsa vodilna svetovna diplomacija, vsi veleugledni gospodje ministri prvih kapitalističnih držav. To je kulturni moment pri tem vstopu, na katerega so opirali svoj protest proti sprejemu sovjetov v Zvezo zastopniki nekaterih malih držav, zlasti Švice, Holandske in Portugalske. Ti so pravilno označili ta vstop kot udor azijskega barbarizma v krščanski svet; komunisti smejo zdaj širiti svoje ideje. Čeprav so ta vstop pripravile tajne sile, ki iz svojih zakotnih delavnic diktirajo svetovni diplomaciji, vendar te sile ne smejo uspavati sveta, da ne bi videl dejstva, da se je ta vstop izvršil brez vsakih garancij. Toda v društvu narodov bi ne smelo biti mesta za one, ki so proglasili kratenje božjih pravic in nemoralno, zločinsko izsesavanje ljudstva za program svoje države.

Svetovno svobodomiselstvo, ki hoče imeti monopol nad vso oblastjo v vseh državah je danes sklenilo pakt z zločinci, ki naj bi pognali obubožana ljudstva v blaznosti revolucij, katere naj bi potem njihovi zavezniki v današnjih vladah v krvi zadušili. Oboji pa bi pri tem dobili priliko novega izsesavanja in moritve ljudskih mas. Na to nevarnost mora opozarjati celo socialistični belgijski strokovničar Auguste Dewinne, ki je svaril v glavnem socialističnem glasilu »Le Peuple« pred ustanovitvijo skupne »Front Commun« socialistov in komunistov v Belgiji, kakor jo je naročila Komintern za ves svet. On opozarja na program te organizacije, da je za dosego svetovne revolucije treba na prvem koraku uničiti socialiste. To se je sedaj Kominterni že skoraj posrečilo. Prihaja druga faza boja, boj proti veri in etičnim načelom, ki so kljub vsem slabostim še vedno globoko vkoreninjena v evropskem človeku. Vstop sovjetov v Z. N. je signal za začetek tega boja, zato, ker znači umik uradnih zastopnikov evropskih držav od teh

etičnih načel, umik na ljubo azijskemu barbarizmu, ki hoče ubiti človeka v Evropi, kakor ga je že doma. Ta signal smo katoličani vsega sveta dobro slišali in ga ne bomo prezrli. Sprejeli bomo boj, boj materije z duhom, boj zveri s človekom, boj zmote z resnico, boj teme z lučjo.

Čim prej bomo uredili svoje vrste v ta boj proti kartelu evropskega poganskega svobodomiselstva z azijskim barbarizmom, ki se je sklenil v opojnem vzdušju ženevskih banketov, tem manj bo žrtev, tem več bomo rešili duš za kraljestvo božje na zemlji. Kulturna krščanska Evropa se že zbira tudi tam, kjer misli ta kartel, da ima še absolutno moč.

Obzornik

Nemčija je dežela, kjer se morajo velike ideje vedno znova boriti s surovo fizično silo. Zato je bila ta dežela od začetka svojega obstoja stalno v bojnih viharjih, ki so enkrat celo iztrebili skoraj vse prebivalstvo. Toda ideja je vedno premagala zunanjo silo in zato se je ta narod ohranil in utrdil med kulturnimi narodi krščanskega sveta. Danes je ta boj zopet vzplamtel in spravlja zopet v nevarnost obstoj države in naroda. Kako vedno večji poudarek dajejo hitlerizem in od njega podpirane teorije o rasi, verah in narodu vsemu materialnemu, kaže dejstvo, da se je celo tako širokogrudnemu človeku, kot je von Papen, to upro in je izšla nedavno v založbi njegove »Germanie« brošura »Glaube aus dem Blut« (Vera iz krvi), ki kaže temeljne zmote ideologov hitlerizma, Rosenberga in Bergmanna. Da se sedanja smer hitlerizma upira tudi dokaj posvetno usmerjeni univerzitetni mladini, ki je bila vsa leta nositeljica gibanja, kaže članek v listu »Der Stürmer«, ki ga izdaja hitlerjevski Führer v Nürnbergu, Streicher. List ugotavlja med drugim, »da se študentje v Monakovem ne smejo imenovati več 'avantgardisti nacionalne revolucije', ampak da so v treh četrtinah proti sedanjemu režimu.« Na univerzitetnih deskah se dobe vedno napisi »Dol z nacionalno socialistično stranko«, »Dol Rosenberg!« itd., itd. Tudi na studentovskih zborovanjih vlada vedno tak hrup, da »voditelji« ne morejo govoriti. Tako je v prestolici Bavarske po ugotovitvah uradnega hitlerjevskega lista, katerega je osrednja vlada seveda zaplenila, da ne zanese pohujšanja še v druge šole v državi. — Tako so stvari vendar manj rjave, kot bi nam jih hoteli nekateri naslikati.

Zborovanje mehiških akademikov. Zveza mehiškega univerzitetnega dijaštva je imela v glavnem mestu republike občni zbor, kjer je bila z veliko večino sprejeta resolucija, ki se izraža proti socialističnemu šolskemu programu.

Stavisky — protozidar. Mož, o katerem je pisalo vse svetovno časopisje, je znan in star dostojanstvenik pariške lože »Loge L'Internationale«.

Uspeh filmske akcije v Angliji. Akcijo proti slabim filmom vodi »Westminster Catholic Federation«. Ta korporacija je dobila sedaj od znanih angleških filmskih družb povabilo, da se udeležuje predizvajanj in da poda svoje mnenje o filmih, predno pridejo ti na trg.

Komunistični študentje v Mehiki so priredili kongres, ki so ga pa pravi študentje tako slabo okiskali, da so morali zaradi njegove večje udeležbe priti nanj neštudenti, oblečeni v študentske uniforme. Niti to ni pomagalo, da je kongres financirala vlada. Ta nedostatek pa seveda ni oviral, da se ne bi izglasovale protiverske resolucije in zažigale nabožne slike.

Dvanajst milijonov ljudi je začelo bojkot filma v USA. Filmski ravnatelji v Hollywoodu so izjavili, da je današnje gibanje za očiščenje ameriškega filma najtežja kriza, katera je kdaj doletela filmsko industrijo. Ameriški katoličani so za ta boj organizirali nič manj kot osem milijonov odraslih oseb. Nadaljni štirje milijoni protestantov so se jim pridružili. Njih voditelj je dr. North Tippy. Nobena filmska družba ne prenese trajne opozicije dvanajst milijonov ljudi, katerim se dnevno pridružujejo novi stotisoči. Sestavili so seznam nemoralnih filmov, ki sicer šteje še 4 številke, toda ga bodo dopolnili. Med proskribiranimi je tudi film »Madame Dubarry« z Dolores del Rio. Hollywoodovci se boje, da bo uvedena tudi cerkvena cenzura. Nadaljni korak bojkotne organizacije je poziv, da bi njeni člani obiskovali samo filme, ki so priznani kot brezhibni.

Mednarodni filozofski kongres v Pragi.

Kongresi so za znanost to, kar so borze za gospodarstvo. Udeležencem in širši publiki naj dajo vpogled v sedanje smeri in raziskovanja ali skratka v »aktualnost« te ali one vede.

Referatov in govorov je bilo na kongresu 122. Porazdeljeni so bili na 9 skupin.

V ospredje so stopili trije problemi kot najbolj aktualni: 1. Kriza naravoslovnih ved in njihovih metod spriču duhovnih (metafizičnih) ved, ki silijo v ospredje. 2. Verska kriza, predvsem vprašanje teizma ali ateizma in 3. Socialno-politična kriza, ki ogroža parlamentarizem in demokracijo. Vsi referati so v dovršeni znanstveni obliki pričali o tej trojni krizi in razvili žalostno sliko sedanjega položaja. Obupen pa je bil rezultat vsega kongresa: filozofi niso našli ali nočejo najti izhoda iz teh kriz; oziroma ga nočejo iskati tam, kjer so ga našli naši pradedi, namreč v pravi metafiziki, ki je osnovana v stvarstvu in v sintezi filozofije in razodetja (oz. teologije!).

Posamezni žarki tega ali onega krščanskega filozofa niso mogli pregnati goste teme konfuznih in brezglavih izmišljenih teorij teh mnogoštevilnih filozofov. Seveda mnogi krščanski filozofi žalibog niso mogli priti do besede.

Positivisti, ki priznavajo kot edini vir spoznanja empirijo, izkustvo in zanikajo n a d t v a r n e in n a d n a r a v n e v r e d n o t e, so še precej strašili na kongresu, čeprav so doživeli marsikak poraz. Ostra debata se je razvila glede fašističnega korporativnega sistema in demokracije.

Na vpašanje, kaj je danes naloga filozofije, niso vedeli pravega odgovora, kar je najbolj žalostno. Naravnost porazno je, da današnji strokovnjaki, ki naj bi kazali svetu izhod iz tega kaosa idej in mnenj, zro v praznino in ustvarjajo fantome in abstruzne teorije, Boga in ono večno filozofijo vseh časov pa prezirajo.

Nikakor ne smemo misliti, da ta kongres ne zanima širše javnosti. Ko bi ti znanstveniki govorili o astronomiji ali o prazgodovini, bi si lahko privoščili luksuz tudi brezplodnih debat: končno bi to ne imelo hujših posledic kot je potrata dijet.

Toda »znanstvene« blodnje in zmote »pozitivistov«, »agnosticistov«, »subjektivistov«, »naturalistov«, »empiristov«, »pragmatistov«, »ekstremnih« idealistov« itd., itd., so napravile tako popolno konfuzijo v glavah evropskega razumništva, da so izvajali vse zmote tudi v praksi in ustvarili oni popolni kaos v kulturnem, verskem, socialnem in političnem oziru, ki je verna slika filozofskega kongresa.

Prav ta kongres dokazuje, kako nujno potrebna je sistematična gojitev krščanske filozofije in kako na mestu bi bilo, ko bi bili krščansko-usmerjeni filozofi e n o t n o pred kongresom razvili ideologijo večne aristotelsko-krščanske filozofije, ki edina bi mogla spet svet uravnati v tečaje, iz katerega ga je spravila moderna filozofija, ki sloni na zlorabi svobode vesti in znanosti.

Univerza

Doma

Ustanovni občni zbor ASK. 27. oktobra se je vršil na univerzi ustanovni občni zbor Akad. sport. kluba, ki se ga je udeležilo nad 90 akademikov. Predsednik Boris Pogačnik je povdarjal sledeče značilne misli: Ustanavljamo ASK, ki naj krepi med akademiki tesno tovarišstvo, ki mu je največja zapoved: ljubezen do bližnjega. Namen kluba je, da goji med akad. mladino pravo in zdravo telesno vzgojo v smislu krščanskih vzgojnih načel ter se s primernimi sredstvi bori proti nezdravim izrodkom v današnjem sportu.

Za predsednika je bil izvoljen Pogačnik Boris, cand. techn., za načelnico dekliške sekcije pa Grafenauer Marija, stud. arch.

Z občnih zborov kat. akad. društev. Prejšnji teden so se vršili občni zbori katoliških akademskih društev »Danice«, »Zarje« in »Savice«. Vsi občni zbori so bili dobro obiskani ter so potekali v znamenju močne samozavesti, idejne jasnosti in odločnosti. V četrtek, 8. t. m. pa se je vršil še občni zbor Akademске Zveze, matične organizacije vseh katoliških akademskih društev. Ta občni zbor je bil odločna manifestacija

enotnosti in skupnosti vseh katoliških akademikov. Katoliška akademska skupnost je močno povezana tako idejno kakor tudi organizatorično. Zato predstavlja danes najjasnejšo in najmočnejšo fronto slovenskih akademikov na ljubljanski univerzi. Značilno za to je dejstvo, da je A. Z. edina imela na univerzi v času vpisovanja dobro organizirano informacijsko pisarno. Občni zbor je izjavil, da bo svoj list »Stražo v viharju« moralno in po svojih močeh tudi materialno podpiral. Delovanje v bodočem letu bo družila in usmerjala ideja evharističnega kongresa, ki bo prihodnje leto združil v Ljubljani vse katolike iz Jugoslavije. Notranje delo pa že vršijo dobro organizirani in zelo obiskovani krožki. Novoizvoljeni predsedniki so: v Akademski Zvezi Žebot Ciril, cand. iur., v »Danici« Lipovec Vinko, stud. phil., v »Zarji« Ogrizek Marjan, stud. iur., v »Savici« Ina Slaparjeva, cand. phil., v Cirilskem društvu Bevka Franc, cand. theol.

K občnemu zboru Vincencijeve konference za akademike 14. t. m.:

1. Meseca oktobra so prišli v Ljubljano akademiki iz Prekmurja, Maribora, Celja, iz Dalmacije, Dolenjske, Belokrajine, Gorenjske i. t. d.

Mnogi med njimi so imeli s seboj kovček z nekaj perilom, s ponošeno obleko in morda s hlebom kruha. Skrbno so hranili v žepu zadnjo gotovino, da so zmogli takse. Cela vrsta njih se je obrnila na Vincencijevo konferenco češ: nimam ne hrane, ne stanovanja, ne denarja. Enkrat na dan so se skušali do sitega najesti, spali so pa s kakim tovarišem v isti postelji.

Ni ravno poseben užitek, hoditi med 12. in 2. uro opoldne z lačnim želodecem mimo restavracij in gostiln. Ob deževnih dneh, kakor jih imamo sedaj, se pa zdi akademiku, ki je stalno moker v nogah, posest para suhih nogavic in dobrih čevljev celo premoženje. Ker mnogi o vsem tem nič ne vedo in ne verujejo v prevratne sile praznega želodca in mokrih nog, jim predlagamo, da preizkusijo samo za teden dni sledeči postni eksperiment: Zajutru naj se velikodušno odpovedo, za kosilo naj dobijo 3—4 dinarsko hrano iz ljudske kuhinje, za večerjo naj si skuhamo čaj in pozobajo skorjo kruha.

2. Vincencijeva konferenca za akademike vabi in prosi plemenite trgovce, obrtnike, višje in nižje uradnike, profesorje, blage gospe: Sprejmite bedne akademike v svoje hiše in vabite jih k svoji mizi: ena žlica več ali manj se ne bo toliko poznala v gospodinjstvu. Od mladine boste pa zvedeli marsikaj, kar bo vas zelo zanimalo.

V to fronto vabi Kristus sam, ki stoji za vsakim bednim akademikom z besedo: »Bil sem lačen...« — in »karkoli ste storili najmanjšemu mojih bratov, ste meni storili.«

Ako se ne bomo zdaj prostovoljno usmilili svojih bratov, nas zna Bog poslati v neprostovoljni tečaj lakote, kakor smo ga že preizkusili v svetovni vojni.

Drugod

Nemške univerze preživljajo pod narodnosocialističnim režimom hude čase. Vedno bolj izgubljajo značaj znanstvenih zavodov in vedno bolj jim vsiljuje režim svoj »vzgojni« sistem. Vendar ne gredo vse te reforme brez težav izpod rok. To vidimo že v tem, da ima zdaj poenoteno nemško dijaštvo že četrtega voditelja v dobi enega leta. Sedanji voditelj Feickert je izdal dekret, da mora odslej vsak nemški akademik prebiti prva dva semestra svojega študija v »Tovariških domovih«, ki jih bo organizirala nacionalnosocialistična zveza nemškega dijaštva in v katerih bodo morali akademiki služiti — po naše povedano — svojo vojaško službo. Različni vedno menjajoči se ukrepi pa gredo celo narodno socialističnemu dijaštvu že močno na živce in tako so na nekem zborovanju dijaških korporacij v Koesenu viharno protestirali proti gornjemu ukrepu ter izjavljali, da je v nasprotju s tradicijo nemškega dijaštva ter z voljo A. Hitlerja, kateremu baje dijaške organizacije boljše služijo kot pa strankine. Iz takih in sličnih pojavov moremo sklepati, da je nekdanja silna enotnost v narodnosocialističnih vrstah že močno razbita.